

YEREL GENOTİPLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatih DEMİREL

Tarımsal Biyoteknoloji Bölümü

Yerel eşit Nedir?

- Çiftçilerin süregelen yetiştiricilik dönemleri boyunca beğenileri doğrultusunda **seleksiyonla ıslah** ettikleri ve buldukları **yöre**ye uyum sağlamış olan bir kültür bitkisine ait çeşitler, **yerel çeşit** ya da **köy çeşidi** olarak adlandırılır.

Nasıl Ortaya Çıkmıştır?

- Yerel çeşitler; çoğunlukla **kalite** özellikleri yüksek, bölgeye adapte olmuş bireylerin seçilmesi ve birbirini izleyen nesillerde seleksiyona devam edilip, seçilen bireylerle **yetiştiriciliğin sürdürülmesiyle** ve **doğal seleksiyonun** etkisi ile ortaya çıkmıştır .

Neden Önemlidir?

- Islah programlarının önemli **germplazmını** oluşturan ve **yüksek varyasyon** içeren yerel çeşitler , bitki genetik kaynakları koleksiyonlarında önemli bir yer tutmaktadır ve **hastalık ve zararlılara** karşı **dayanıklılık** ile **yüksek kalite** özelliğine sahip olmaları yönünden son derece önemlidirler.
- Yerel çeşitlerin , yetiştirildikleri farklı ekolojilere **adaptasyon yetenekleri** yüksektir .

Nasıl Değerlendirilmelidir?

- Doğrudan bu çeşitlerin **yetiştiriciliğinin** ve **tüketiminin teşvik edilmesi** ya da dolaylı olarak bu çeşitlerin **yeni çeşitler geliştirmek** üzere yürütülen ıslah çalışmalarında kullanılması yoluyla gerçekleştirilebilir.
- Yerel çeşitler içerdikleri zengin genetik çeşitlilik ile son yıllarda hızla ilerleyen biyoteknolojik imkanlar kullanılarak üstün nitelikli çeşitlerin geliştirilmesi için gerekli ham madde niteliğindedir.

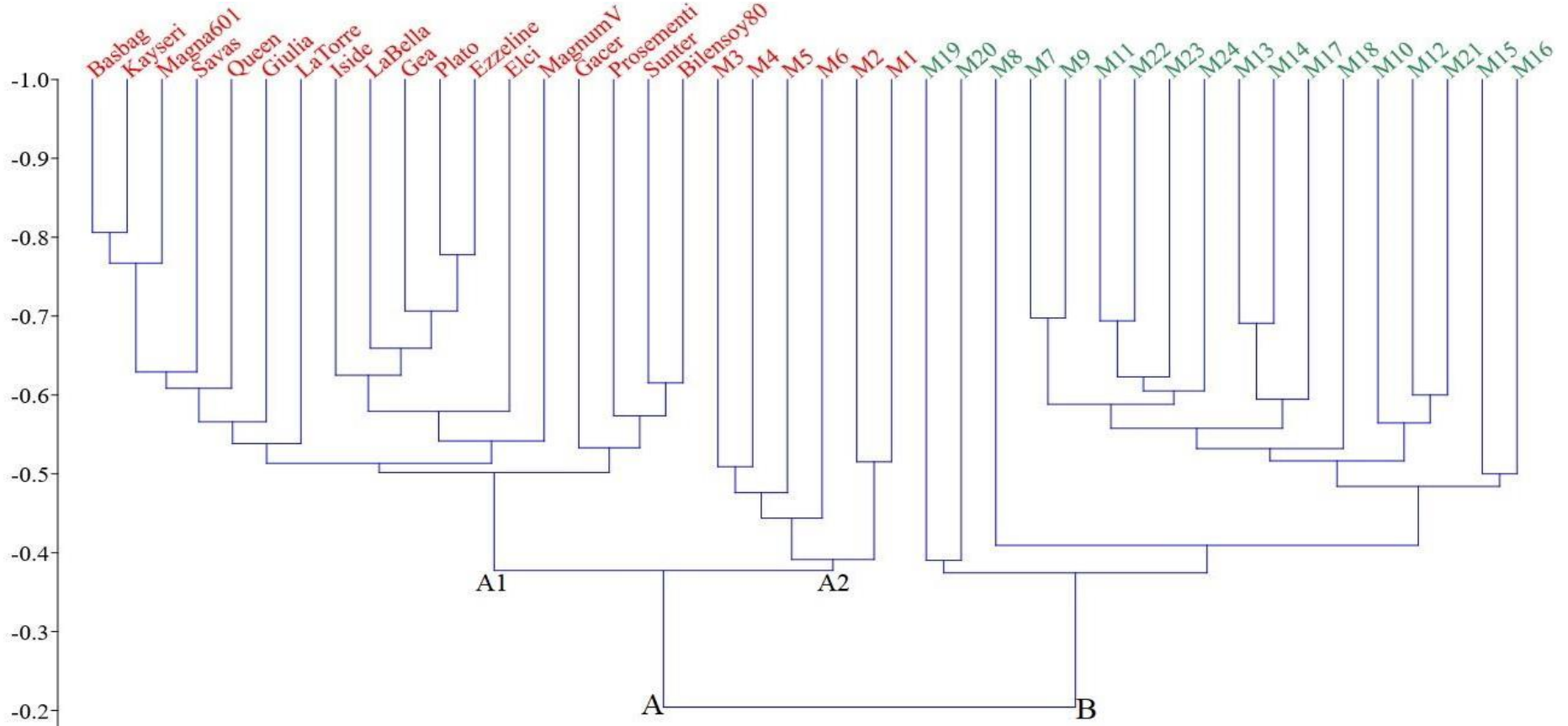
Yerel eşitlerdeki Genetik eşitliliği Etkileyen Faktörler

- **Populasyon yapısı ve ıslah sistemleri:** Mutasyon, gen akışı, göç, populasyon büyüklüğü, izolasyon, genetik kayma vb.
- **Çevresel kaynaklı doğal seleksiyon:** İklim, toprak, topografya, hastalıklara dayanıklılık ya da tolerans konusunda rekabeti ortaya çıkararak biyotik faktörler, sulama, gübreleme, hasat, depolama vb.
- **İnsan kaynaklı seleksiyon ve yönetim:** Bitki büyüklüğü, tohum rengi, erkencilik, iek yoğunluğu, tat, hastalıklara dayanıklılık vb.

Yerel eşitlerin Muhafazası

- Son yıllarda yerel eşitleri yetiştiren, böylece bu çeşitlerdeki zengin genetik çeşitliliğin devamını sağlayan küçük çiftçiler modern çeşitlerle yetiştiriciliğe yönelmişlerdir.
- Bunun yanı sıra , artan nüfus, yoksulluk, toprak bozulmaları, çevresel değişiklikler gibi faktörler de kültür bitkilerine ait genetik kaynaklarda erozyona yol açmıştır.
- Bu nedenle , yerel çeşitlerimizin **tohum ve arazi gen bankalarında** *ex situ* yani, kendi yetiştikleri ortam dışında yada *in situ* yani, **ifti şartlarında muhafaza** edilmesi gerekir.

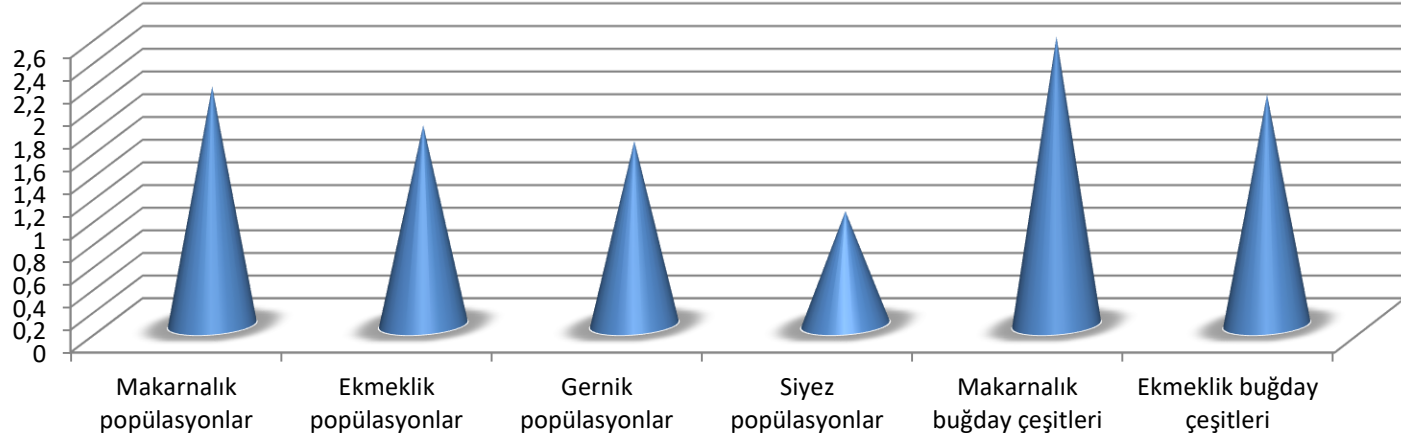
Iğdır'da Gerçekleştirilen Bazı Çalışmalar

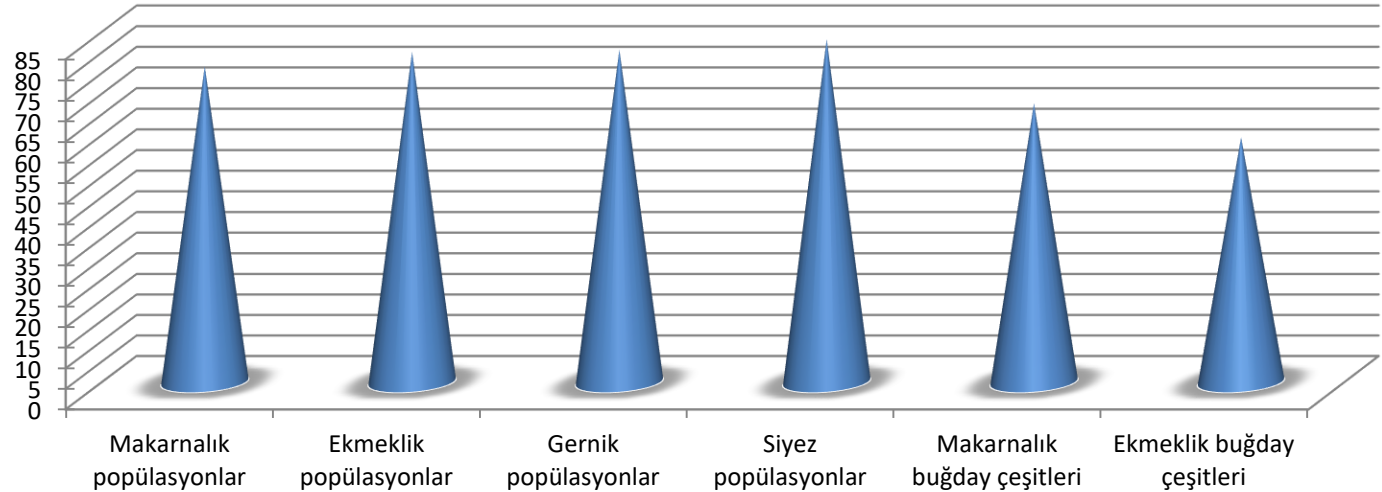

Iğdır'da Gerçekleştirilen Bazı Çalışmalar

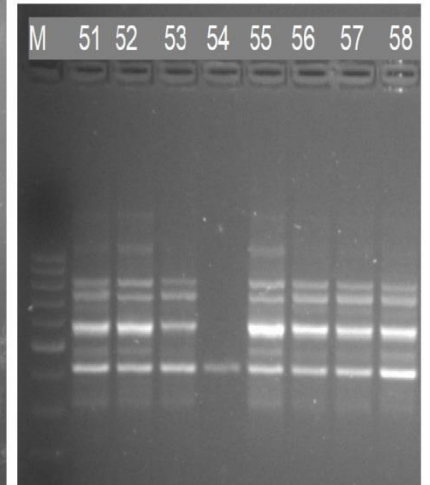
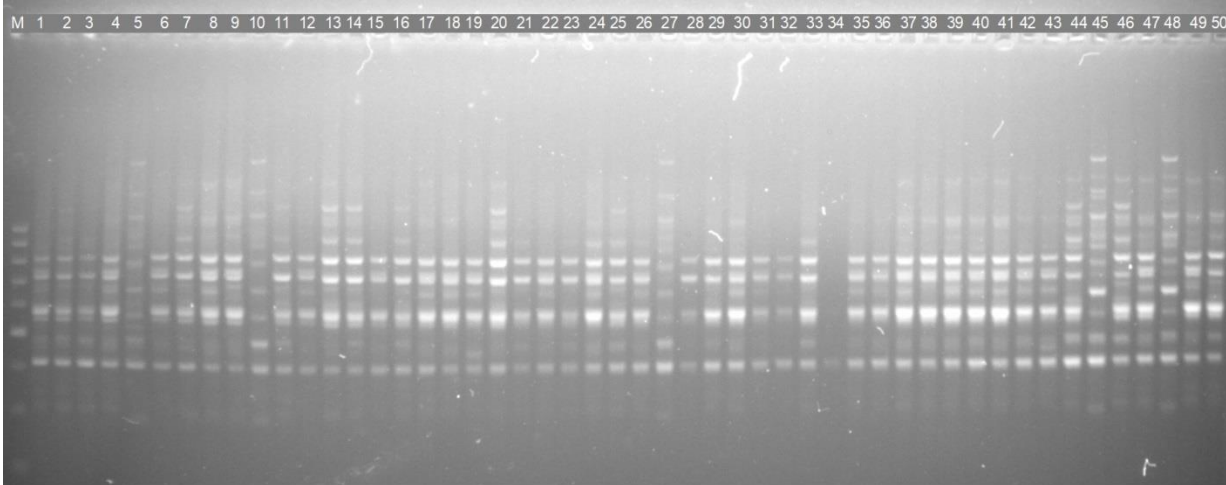
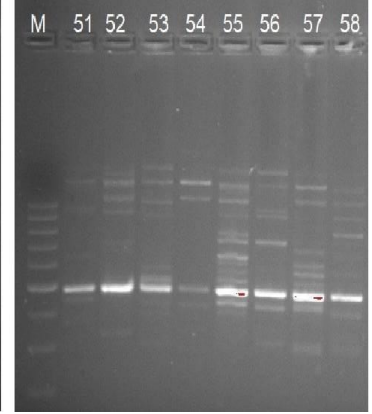
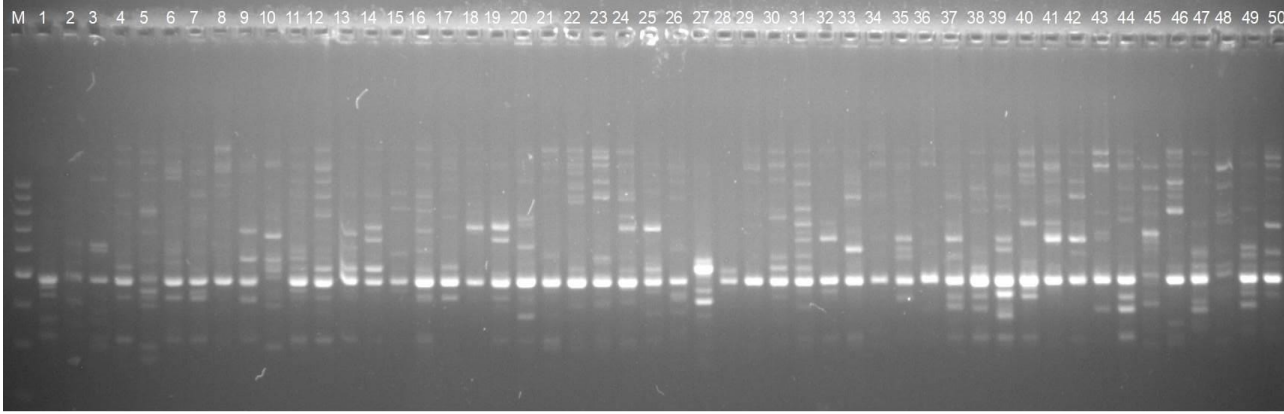
Tane verimi

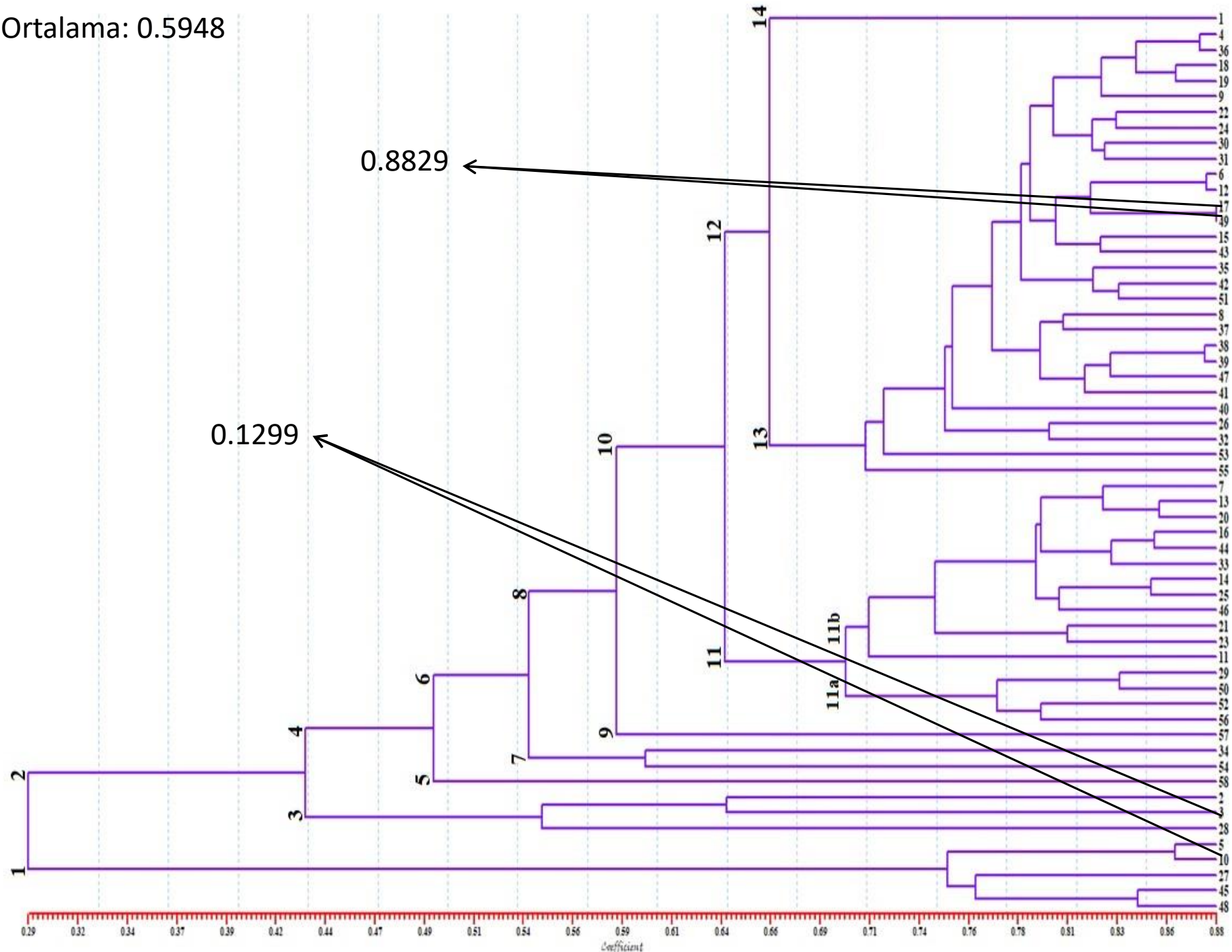
Bitki boyu

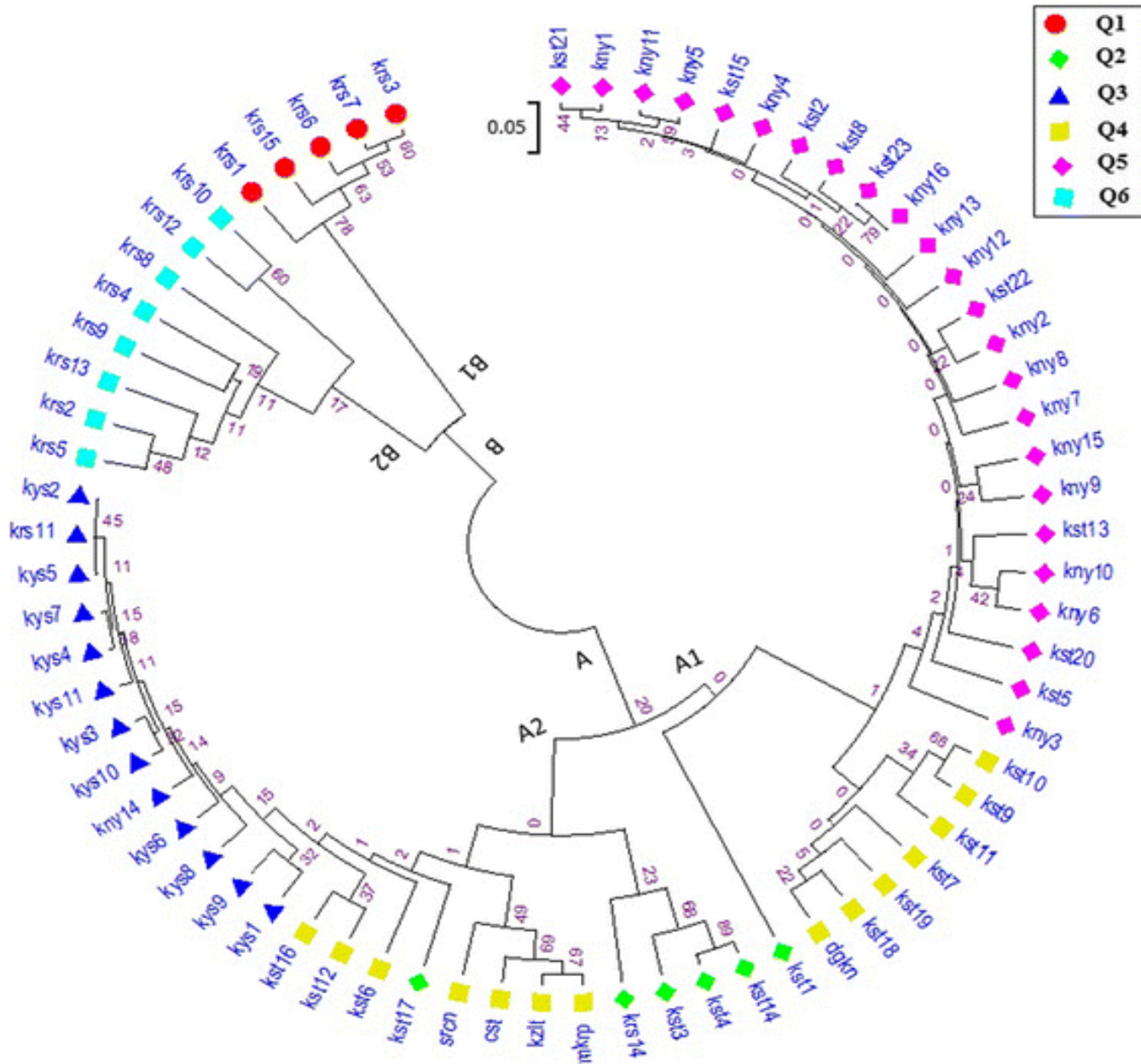
Iğdır'da Gerçekleştirilen Bazı Çalışmalar

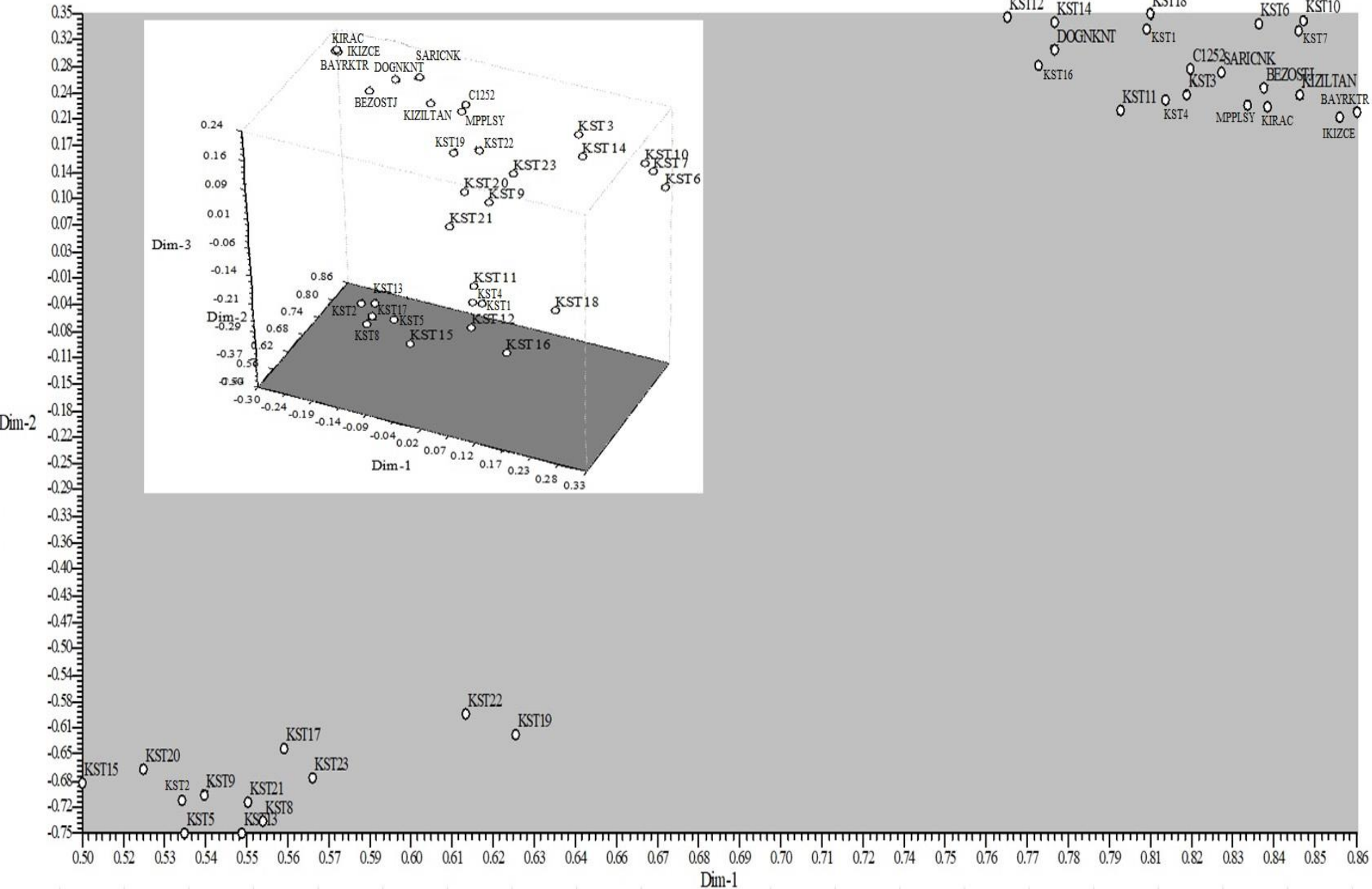
Ortalama: 0.5948

Diğer Çalışmalar

Diğer Çalışmalar

TEŞEKKÜRLER